

Đồ đạc nhỡ vớ i trẻ em bây giờ, có đồ mớ i nhỡ quần áo, dép mũ... vào dờp Tết không còn mớ y háo hức, trông ngóng nhỡ ngày xửa nũa. Bớ i lờ, khi đờ i sỡ ng đã có nhiũ u thay đờ i theo chiũ u hỡ ng đĩ lên thì trong suũ t mớ t năm qua, trẻ em có nhiũ u dờp đờ đờ c may sỡ m. Nào là ngày khai trỡ ng, sinh nhũ t, trung thu... đờ u là nhỡ ng dờp đờ con trỡ xúng xính, đờ u đà trong bỡ quần áo mớ i. Đúng là, mớ i ngày qua đĩ thay đờ i tỡ ng ngày...

Tuũ i thỡ tôi gỡ n vớ i ruỡ ng vớ n cỡ a ba, cỡ a mớ, vớ i nhỡ ng con đờ ng nỡ ng bớ i mớ a bũn sũ i sỡ t khuũ t sau lũy tre làng. Tháng Chín, tháng Mớ i, trỡ i trỡ gió đờ mớ a tỡ m tã, khoỡ ng sau hai, ba ngày là cỡ xóm làng ngỡ p trong biỡ n nỡ c trỡ ng xỏa. Thỡ ng nhũ t là vớ n rau cỡ a mớ, nỡ u không bỡ ngỡ p úng thì cũng bỡ mớ a gió làm giỡ p nát nhỡ ng luỡ ng rau non mớ n mớ n. Vì vớ y, thỡ i gian này thỡ ng là mùa "nghỡ ngỡ i" cỡ a đờ t vớ n nên cũng là mùa tũng thiũ u nhũ t trong cuỹ c sỡ ng ngỡ i dân quẽ tôi ngày trỡ c. Bớ i thỡ ng ngày, mớ i mua sỡ m, chi tiêu đờ u trông vào mớ nh đờ t vớ n nhà, nhũ t là dờp chuỡ n bỡ Tết đờ n xuân vớ. Tôi còn nhỡ, năm nào mớ a lờ t kéo dài thì năm y cấi Tết kém hỡ ng phai sỡ c. Ngỡ i lờ n nhỡ cha mớ tôi lo toan đã đành, lũ trỡ con đờ ng nhỡ đờ a nào đờ a nỡ y cũng xỡ u mầy xỡ u mớ t. "Lúa tháng Giêng, tiỡ n tháng Chỡ p", không có mớ dờ a, bớ cỡ i hay thũng đờ u... kỡu kỡ t theo các bà các mớ ra chỡ thì làm sao lo đờ c cấi Tết đờ đờ y. Niỡ m vui ngày Tết cỡ a trỡ con vì thỡ cũng "phôi pha" theo...

Đến bây giờ, khi cây bàng đơm quả rưng rưng lá già cằn cỗi, trái cành khựng khiu đờn nhặng chọi non chúm chím đón nắng xuân vơi, khi gió hanh hao lành lành cho khăn len em gái choàng nét duyên ẹp, thì trong tôi vẫn còn tươi nguyên cái háo hức đợi chờ hừng vơi Tết như xưa mà cho đi chờ sấm quên áo Tết. Làng tôi nằm ven sông Thu Bồn và mỗi năm lũ tràn vơi, ruộng vơi nước đục bời dờp lẹp phù sa màu mỡ. Quanh năm, bàn tay mỡ sấm hôm chăm sóc vườn nhà xanh um nên mùa nào thức nấy, các loại rau trái nị tiếp nhau. Đợt bứt vào mùa giáp Tết, nghĩa là vơi dờu tiên sau nhặng trở nên thì màu xanh non tươi cựa nhieu cây trái mỡ chăm trở nên thân thuóc và ám nh suýt thối thối u cựa tôi. Còn nhớ có năm đã cuối tháng Mười âm lịch mà trở về vơi dờ mỡ a liên tục, cựa khu vườn im lìm chìm trong nước. Cha tôi đợt thuóc đi ra đi vào, mỡ tôi nén tiếng thở dài nhìn ra vườn nh mỡ mỡ "Ông tha mà bà chng tha, trở cho cây lột hai mỡ mỡ ba tháng Mười." Mỡ a vơi a nh hớt, trở quang mây tnh, ngày nào cha mỡ tôi cũng vơi vàng qua quít sau bữa ăn rồi vác cuốc ra vườn. Cha xơi dờu đợt, lên ruộng thng lị tnh mỡ mỡ làm sao. Mỡ y ch mỡ em tôi cũng ph tay vào, tíu tít nhớt c, rồi phân, vãi hớt... Đâu vào đó rồi ph rơm, hóc dờy lá chuội mà lòng ai cũng hời hợt mong ngày hớt nấy mỡ mỡ, sỡ ch dời y xen lị n nị mỡ vui và hy vng. Thng vào dờp cuối đông dờu xuân, nắng nh mỡ a trong, đây là mùa dờ rau trái quê tôi khoe sỡc xanh mỡ mỡ n. Tôi nh n ra, vào mùa này, cha mỡ tôi không ph i k công tnh n c, b phân, các loại cây rau vơi lên xanh tnh. y là nh trở mát mỡ, lị thêm lẹp phù sa sông mỡ Thu Bồn mỡ mỡ mùa lột đi qua và dờu quan trọng nhớt là tính ngày tính tháng cho tnh lị cây trở dờ k p bán phiên ch Tết. Vơi giờ ng dờu cô-ve (quê tôi gọi là dờu Tây), là thân dây leo, gieo g n hai tháng mỡ mỡ cho lị a trái dờu tiên. Hay nh trái kh qua (còn gọi là dờ a dờ ng, mỡ mỡ p dờ ng) cũng vơi y, ph i mỡ mỡ g n hai tháng trở mỡ mỡ bứt dờu cho trái. Suốt mùa kh qua k t trái, nhng bông hoa vàng li ti không ng ng buông cánh. Dời bóng mát cựa giàn cây, lũ trở chúng tôi tha h bày các trò chọi, th bao mỡ mỡ ng theo nhng cánh hoa rị... Nào là bông mỡ mỡ p vàng hoe, bông b u trở dờc, dờ a chuốt thì ngoe nguỵ nhng cái đuôi vàng lẹp ló... Mỡ mỡ lị hoa k t trái, nhng tnh áo, tnh quên ngày Tết nh càng lẹp lánh h n trong nị mỡ vui ch dời và hy vng cựa ch em tôi.

Nhng không ch có th, thêm hng cho mùa xuân, pha sỡc cho nhng món quà Tết quê tôi còn có nhng vườn rau xanh tnh. Quên sao đợt c vườn nhà ai cũng nhng lu ng cựa b mát ng t, cựa xanh cay nng. Cây cựa có th gieo suýt b n mùa nhng ch có Tết mỡ mỡ ra hoa k t thành hớt làm gi ng. Cây t n ô, cây ngò, xà lách cũng vơi y. Đ l u giờ hớt gi ng cho mùa sau, cuối tháng Ch p, dờu tháng Giêng, tnh lu ng t n ô xòe trăm ngàn cánh trở ng. Hoa t n ô r t gi ng hoa cúc, gi a màu xanh cây lá, nhng chùm t n ô trở ng xóa chen lị n gi a sỡc vàng hoa cựa, cỡ nh sỡc quê nhà nh lị ng lị y h n. Đó là ch a k dờn các loại rau dờp cá, xà lách, hành, ngò... Ngày Tết, th t heo, bánh tét nhieu, n u không có các loại rau cựa kèm theo, th t khó mà ngon mi ng... Và vơi lũ trở nhà quê nh chúng tôi ngày y, mỡ mỡ th rau, th dờu đợt mỡ mỡ hái t vơi n nhà mang ra ch là dời lị y qu n, áo, giày, mũ... cho chúng tôi "sính dờ n" trong ba ngày Tết. Đợt c mùa rau trở c Tết là nị mỡ vui lị n, trở con thì h n h, ng i lị n nh cha mỡ mỡ tôi dờ nh cũng trở ra. Mỡ y ngày giáp Tết, tnh tnh nhớt vơi là các ch, các mỡ. Rau xanh, cây tnh, qu chóng lị n, ph i đi ch liên tục mỡ mỡ bán hớt. T làng Văn Thánh cựa tôi ra dờn ch huy n kho ng năm cây s. Nhng ngày giáp Tết, trở còn sỡ ng sỡ mỡ dày đợt nhng mỡ mỡ đã tnh t quang gánh. Trên kh p ng dờ ng làng, tnh ng nói tnh ng cựa giòn tan hòa vào tnh ng kị k t cựa

đòn gánh trên vai dõng nhõ làm tan đi sự mệt mỏi và vất vả... Tôi nhớ những chiều cùng mẹ ra vườn, mẹ nói năm nào đến mùa rau là mẹ "khoe" trong ngõ. Mẹ còn bảo nếu không có rau trái ra chợ, trong ngõ còn mệt mỏi hơn. Suốt cả năm làm ăn, đến Tết không mua sắm đồ đạc quần áo mới cho con, hay hàng hoa bánh trái cúng tổ tiên ông bà thì thấy mình "có lỗi". Thêm nữa, những ngày đầu năm mới mà không có tiền dù ít dù nhiều để lì xì cho con cháu hay đi chợ cúng đầu năm thì sự tung thiêu dõng nhõ theo suốt cả năm. Lúc đó tôi còn nhớ, lần mẹ chia hiểu ý mẹ nói những cũng như n ra, vườn rau đầu xanh non mới mới trên đất Tết đầu xuân và đã làm cho cha mẹ tôi "mất mặt" hơn, nên cần thêm tiền hơn và bao nhiêu nên khó khăn như tan biến hết. Và cần sự sạch trong nhà ngoài ngõ làng quê tôi càng thêm thêm mới mới hàng xóm, ruộng ngõ trong đất đầu năm.

Bây giờ, dù không còn "nguyên vẹn" những hình ảnh thân thuộc của quê nhà yêu dấu ngày xưa nữa, những trên mặt ngõ đến ngõ quê, vườn thắp thoáng những vườn rau trái khoe hàng xóm khoe sạch mới đất Tết đến. Năm nay, ông trời làm hai trận lụt lớn nên chợ chợ cây trái xanh tươi tươi. Ân huân của sông mẹ quê nhà đã đến nên tổm áo mới choàng xuân cho quê nhà. Hôm qua ghé siêu thị, cô bán đến những người là dân gốc thành phố xuất xoa và những loại rau tươi ngon đến đến bao ni-lông bóng loáng, tôi nhìn nhìn đến vườn rau của nhà mình ngày xưa. Rồi cả lan man như hoa cà tím tím, hoa cải vàng hoe, hoa ngò trắng trắng... Những y tho đã gói trên ký ức xa xăm của tôi và cha mẹ, và những tổm áo, cái mũ Tết thêu thêu dung dục theo sự mệt mỏi. Những vườn rau nơi quê nhà đang khi đến cuộc hành trình mang hàng xóm hoa đi đến những tổm áo ngày xuân... ☐

NGUYỄN THO (Tác giả Văn hóa Phết giáo)

>>> [Xem tin gốc](#)